

מיזם משותף של אלברט ד' וננסי פרידברג
ע"י FJMS והספרייה הלאומית

A joint venture of Albert D. and Nancy Friedberg
through FJMS and the NLI Initiative

הספרייה הבריטית, לונדון, אנגליה

Or. 10219

IMHM film no. F 7581

סליחות על צרת הדבר שלא תבא Or. 10219
אורבינו, יוסף ברוך בן ידידיה זכריה
תט"ז (1656)

מחבר

558

סליחות

M. G. L. e. r

על צרת הדבר שלא תבא:

וחברו החכם שלום שאטן כתב

יוסף ברוך מאורבני

נר

על חבור הצרות וזכות האבות
ואנשי דורנו וישיבת המלך ופרשת
אלהינו ואלהינו עלינו ועל כל
אשר אמת בן ישי

נכתב

היום יום ל... חנוכה תשס"ו
בית אלפים ת"ו לעידה

פיסארו

מקום ימות 156

מחבר

יחדיר גבני על תלחות הנמצאים בזרע הרב
 בקני כנורםא ובמלחמות אחר בארץ
 אשכנז במלכות מלונאל עבדך וחמית
 בזכות א"א הוא הדועה דחמית מל דועים
 אורו ח"ל במלח מוכה וקרא בשם ל כל
 באי עולם וז' כימיו ב' כסיונות ובפרט במלח
 ובמקרה נעמד בכלם וזה חצי דאחרון מואת
 דתחנת הם עצמם דברי דמ"ב אל בתחנותיו
 לזועם י"ב אביון אחר כפ נ"ו אל קנעתו
 דחנותים במלכות אופות דלא זה דבריכו תמיד
 זכור ברית נ"ו וזה י"ב לכו לרתם וזה
 א"כ"ר וזה לזכור ס' פ"ט לזאת מוא
 לזכור א"כ"ר וזה מלח על המלח וזה

BRITISH

MUSEUM

אביון

אביון אשר ברכיו לך בודע

הדעה שטר חובו היות קודע

בזכות אבותיו בא וברך פוגע

אזרח אשר זרח כאור שופע

דואג להטאתו ומר שבע

לבו סתור נד ומתנועע

גם בעצב כוחו ואור גורע

כי נגפו בנים להגדע

דבר ונקה בא משתקע

מורה העציו בו וגם קולע

נא ידך אותו תת יונע

המון כליות איש מקום הצ

הבט לרל ישת חכמה

כולו ילד ויצן דומע

בזכות ידך בא להשתרע

הוא אם המון נים אמת קובע

חסדו אמונתו לכל שומע

הזכור בשם רחל אשר קטע

קרא בשמך אל וכול חוק
ורע צדקה להיות זורע
על משפטי צדק להשתעשע
הוכחן בנסיונות ולא יגע
כי אם ברוב אונים בך פוקע
גם בעשירי עד בלב נוגע
שמה והטבים עם בנו נוסע

וילכו יחדיו כאח ורע
האב וגם הבן יריען ריע
מושיט אבנים זה וזה שוקע
בנו מקום מערה בלי מוגע
אמר לאביו קום אחי גוע
אותי עקור היטב וגם שחמ
גופי ואל תערוץ והתרועע

ובעת צבדהו להבקע
עליו כאכזר קם וכמבלע
את בית שחשבו להיות פורע

אֵל צִדְקוֹ אֱלִים וְכָל יוֹדֵעַ
וְמִרְה וְזֶה לָזֶה כְּמִר שׁוֹנֵעַ
אֵם שֶׁה יְחֻבֵּל אֵז יְהִי שׁוֹנֵקֶ
חֲרָם וְנֶם סֶהֱר וְיִצְנֵעַ

לֹא שֶׁה לְבוּשׁ בְּדִים חֲדָל הֲרַע
הַמִּתֵּן וְאֵל נָא בּוֹ תְּהִי פֹנֵעַ
פֶּן יִחְרַב עוֹלָם וְיִשְׁתַּבֵּקֶ
כִּי מִי לְדָל מִתּוֹ יְהִי בּוֹנֵעַ
אִם מִי לְגֵר אֵשֶׁל יְהִי נוֹטֵעַ
אֵיל רֵאָה אֵיכָה לְהוֹשֵׁעַ
אוֹתוֹ קָחָה תַּחְתָּיו וְהַרְגֵעַ

נִגְדֵר אֲדוֹנֵי עַמּוֹ הַחֲבֵעַ
עוֹר מִחֲדָרֵי הַדִּים יִנָּם רוֹנֵעַ
קִבֵּץ לֵעָם בְּדָה וְנֶם עוֹלֵעַ
יִסָּף יְהִירָה נֶם לְכָל שׁוֹנֵקֶ
תּוֹךְ מִשְׁבְּרֵי יָמִים תִּהְיוּם נוֹבֵעַ
בְּיָדָם שֶׁאֵין יָרִים קִעוֹ נוֹבֵעַ

גם בתחילה וזיכר צדוק כפולות מדבר
 ומרוב ומלחמה וחולאים קשים ועבקה ע
 עליהם בזכות איש הם יושב אהלים לעמוק בתור
 וכח את איש ששיר צב כורתו וברכתו שלקח כל
 שלא ידא אותו דאע עומד ומשמש לפני במש
 בצל ואח"כ כשברח לבית לבן עמד על הצאר
 ומצא שם בת ונעו וזולל יב שבתים ודמ
 כלם צדיקים וכח את המלאך ולא שלו ולא ש
 שקט עד שיר בצלות מצריים ושמ שגבו בכו
 ישע בעת הצולל ואול במל קינות ובער מצורתו
 מקקד במשא הכבוד וזכותו יצן עלינו אכ"ר
 (ומהר לחזור ס' ק"ב) ומה שכתבתי שכתבתי
 כולו ס' יעקב ומה שכתבתי ע"י

יְשׁוּעָה

סוֹבֵל

סוֹד עוֹלָם וְלֹא טוֹרָה
 שׁוֹכֵן בְּרוֹם חֲכִינָן כְּאֹרֶז זֹרָה
 צוֹפֶה וְיֹדֵעַ יַעֲזֵן פִּנְקָה
 הִבֵּט לְאֹמֹם נִכְכֵּעַ וּמִשְׁתוֹחָה
 הוֹמֶה בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְכֹרֶז עוֹרָה
 יִנְעֵק בְּמִכְאוֹב מִרְיָן וְלֵב לִנְקָה
 בְּרִאיוֹת זְמַן עוֹרֵר כְּמוֹ שׁוֹכֵחַ
 הַיָּבֵשׁ וְנֵם הַבֶּן כְּאִישׁ בּוֹדֵחַ
 לְטֶף וְנָשִׁים יָד אֲנִי שׁוֹלֵחַ
 שׁוֹרֵר וּמִתְגַּבֵּר וּכְמִרְעָה
 הַזֶּךְ בַּחֲלֵת הָאֵל לְהִסְתַּפֵּחַ

גַּם עוֹרְרִים הוֹדִים בְּעֵז הַבְּרָה
 כִּי יִשְׁלָלוּ שֶׁלֹּל יַעֲזֵן הַזֹּכֵחַ
 אֲדָם בְּמִצּוֹר נִעְזֵב בּוֹקֵחַ
 מִצְהָלֶת סוֹסִים וְחֵץ פּוֹרֵחַ
 בּוֹקֵה כְּשׁוֹר בְּסֵן וּמִתְאַבֵּחַ
 עֲנִיו לֵךְ פּוֹנֶה בְּלֵב בּוֹטֵחַ
 כִּי בְּעֶבְרִית אִישׁ רַם תְּהִי סוֹלֵחַ

יֹשֵׁב בְּמַהְלִים כְּדַת שׁוֹחֵם
יֹמֶם וָלַיְלָה יִצְהַר יָרֵחַ
וְיִתֶּנָּה כִּמּוֹ פִּי מִן וְצוּף צוֹמֵם
רִמָּה לְאִישׁ שְׁעִיר בְּשׂוֹא פֶקֶח
לִבָּהּ בְּכֹרֶה לְהִיּוֹת זֹבֵחַ
אֵל אֵל בְּקֶרֶבֶן שִׁי לְאִשָּׁה רַח
גַּם בְּרֶכֶה נְהִיָּה נֹצֵחַ

הֵלֶךְ לְבֵית לֶבֶן כִּמּוֹ בֹּרֵחַ
אֵין עַל בָּאֵר עֶמֶד כְּאִישׁ אֹרֵחַ
נִדְרֹגָה לֹא שֶׁב שְׂתֵּי פֹרֵחַ
רוּחַ וְלֹא אֲחִיּוֹת לְהִשְׁתַּבֵּחַ
הוֹלִיד יְשִׁיב עֵץ כִּמּוֹ מִפִּים
הֵנָּה כְּבוֹשֶׁת מְעֻשָּׂה רוּחַ
כֹּלֵם אֶצֶף וְאֵין פֶּסֶם

יָרֵד כְּנָדוֹ יֵשֶׁר לְהִתְנוּכַח
אֹתוֹ בְּעֵת עֶבֶד כְּאִישׁ רוּחַ
לֹא נָה וְלֹא שֶׁבֶט וְכֵס הַלֵּי

הוֹבֵא בְכוֹר בְּרוֹל וּבֵית מִטְבֵּחַ
 מִעָרִים בְּבָכִיו שֶׁם לְהוֹצִיחַ
 שֶׁם שֶׁגָּבוּ יִשְׁעֵי לֶקֶץ יָפֶה
 עַתָּה יֵצְאוּ עַת מוֹסְרוֹת פֶּתַח

רוֹשֶׁם דִּיּוֹקְנוֹ אֶל בְּכֶסֶם פֶּתַח
 גִּדְּל זְכוּתוֹ בּוֹ לְהוֹצִיחַ
 בָּנִים מְגֻלְלִים לְהַנְתִּיחַ
 דִּוָּנִים מְטוֹרְפִים בִּיד נֹגֵחַ
 כְּחֵץ כְּבֶדֶם הַכָּאֵב פֶּלֶחַ
 תִּדְעֶם כִּמּוֹ קֶרֶבֶן עָלֵי מוֹבֵחַ
 חֲטָאֵם בְּמִיָּמַי יִשְׁעֵי הַדָּח

אֲשַׁמֵּן בְּכִי עַל יַעֲקֹב צוֹנֵחַ
 בְּעֵצֵי בְּלֹתָהּ כִּסִּיר רוֹתֵחַ
 הַבֵּט לִפְנֵי בֵּין כֶּף לֶךְ שׁוֹטֵחַ
 זֶסֶף וְאֵלֶּכָּא עוֹד יְהִי קָרֵחַ
 אֲזִי יִשְׁמְחוּ בָנִים וְכָל כּוֹצֵחַ
 וְיִמְדֶּה וְיִלְעָם יְהִי שִׁמְחַ

בתחינה או זכור תוקן עריות היתונים

בתצור ובמצוק האויף בעלמחש
 והכפית בלבר ועבק רחמים עליהם בזכות דוד ע"ה
 הרועה של והמצע אשר ה' זכריע קמיו תמקו
 והוארונה להקנה באירות ובכבוד ה' מתעורר
 לה לשודות לה כמאלזל בפ"ק בברכות והכה את
 הארי ואת הדוב והרצ את גלית והביא עצמו
 לרי נסיון כדי להגיע למע האבות ונכסל בברית
 אבם אהבה כזה כמאלזל בפ"ק מלק ואמכ הקים
 עולה של תשובה כח בפ"ק מנחם והוא אשר נזר
 לה וכו' עד שמצא מוח ב"ה מכון כנגד ב"ה של
 כנעלז ובכח ה' ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה
 והניח כפתר תבנית ה' ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה
 כמק וזו ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה
 (יחזקאל) ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה ב"ה

עונה

עוֹנֶה בַּעַת עֶה וְהַמּוֹשִׁיעַ

סִבָּה לְכָל סִבָּה וְהַמְנִיעַ

נִבְהִי שִׁחָבִים הַעֲטִיר הַרְקִיעַ

תַּפְּחָה לְשׁוֹמֵעַת עַם לֶךְ מִפְּנֵי

שׁוֹר מִזְכּוֹל בְּרִישָׁה לְצֹר מִפְּסִיעַ

עַל רֹאשׁ וְעַם בְּרִישׁ בְּצֶדֶק יִדְמִיעַ

דָּבָר וּמִנְפָּה בְּחֵיל וּבְזִיעַ

מִכִּים בְּתוֹךְ בֵּיתָם בְּצֹר יִפְנִיעַ

רֹאשׁ וּלְעֵבֶה סוּרָה בְּעֵץ מִזְרִיעַ

מִמַּעַמְקִים אֵל לֶךְ יִפְנִיעַ

קוֹל בְּצֹר רֵחַ וְצֶן יִדְמִיעַ

עַל מֵחַל סֵל וְיִמָּן הַבִּשְׁתִּי

חֹס וְחִמּוֹל וְיִבִּיב הַבִּשְׁתִּי

עֵצָה בְּצֹר הַעֲרֹק הַיָּרִיעַ

אֹמְתָה מֵעִיל וְצֹר הַשְׁקִיעַ

בְּזִכְרוֹת שׁוֹרֵר יוֹם לְיוֹם וְהַיָּרִיעַ

שִׁירֹת וְתוֹשִׁבָּחוֹת לֶךְ הַשְׁקִיעַ

קֶבֶץ בְּחֵינֹת לִיכָה וְלֹא הַרְגִיעַ

שִׁחָל לְעוֹרֵר קוֹל בְּרִישׁ הַרְגִיעַ

נְדָמָה אֵלַי חֵנָּה שְׂמָה מִפְּנֵי
גִבּוֹר אֲדָרִי עִם דּוֹב אֲשֶׁר הִפְגִּיעַ
גַּם עַל מַחֲרָף עִם וַיַּזְר הִרְתִּיעַ
בָּא לוֹ בְּשֵׁם אֵל הוּא וַיֵּד הִעִיעַ
קָלִיעַ בְּמִצְחוֹ צוּר וְכוּ הִטְבִּיעַ
עָלָיו בְּחֻלְכּוֹ קָם וְרָאשׁ הִסִּיעַ
כֵּן אֲוִיבָיו תַּחֲרִיבוּ הִכִּי הִפְרִיעַ

נִבְחַן בְּנִסְיוֹן כִּדְרֵי יָצִיעַ
אֵל מֵעַ אֲבוֹת וְלֹא יִשְׁפִיעַ
שֹׁטֵן לְמוֹלוֹ קָם וְאָז הִרְשִׁיעַ
חֶשֶׁק בְּאִשָּׁה הַיָּד הִפְרִיעַ
אֲבָל בְּחִישׁ פִּי הִטְבִּיעַ
אִזּוֹ נִעְצַב פִּי בְּהִיבּוֹ הִסִּיעַ
חֲרָד נִפְשׁוֹ וְרָאשׁ הִכִּיעַ

נִתָּן בְּבוֹא יָדוֹ וְלֹא הִשְׁפִּיעַ
שִׁפְעַת נְבוֹאָתוֹ הִכִּי הִקְדִּיעַ
לְבוֹ בְּכִנּוּר יְהִלָּה יִדְרִיעַ

על כי בחטאו החליש הוציע
אל אל ככל לבו מאד הכריע
אז עול תשובה העריך השביע
אל שם בלב נדכה וחטא יקציע

נדר ואת עצמו באל השביע
כי לא ביערשן יעלה יציע
עד עת מיצוא לאל מקום יקביע
הדרת שכנה שם ושם יופיע
מצא והוא מול שיערי דקיע
רשם דמותו גם יסוד הטביע
כסף וזהב לו מאד היחיד

אדון לעם כבודו כבודו
לא יערב עם ולא יחמיץ
מלט ויחמיץ
מנצי ויחמיץ
העין לבן דוד בציץ וצויע
יוסף יחי צרים ביעזו מבליע

בְּרוּךְ לְקוֹל שׁוֹפָר בְּחַיִּישׁ יִתְקַיֵּעַ

הַנֶּה זֶה בֶּאֱזַכֵּיר הַתְּלוּאוֹת הַתְּכוּפוֹת וְ

לֹא בִימֵי שָׂא מִמּוֹן בְּאֶרֶץ מוֹלֹכִים

שְׂכֵלָה חֹדֶב אוֹיֵב וּמַמְדֵּרִים אֵימַת מוֹת נִימְוִיִּם

קָאֵס בְּאֶרֶץ יוֹמָא וּבִקָּס עֲלִידָם בּוֹכּוֹת הַרוּעָה

נֶאֱמַן מִכְרָעֵה הַנְּקֹרָא אֲבִי זְנוּם אֲעִי שׁוֹצִיא הַקָּבֵה

אֶת יִשְׂרָאֵל מִמַּעֲרִים וּנְכַן לָנוּ תוֹרַת אֵמֶת אֶלֶף

תְּנוּמָה וְלֹא תַּשְׁתַּכֵּחַ לְעוֹלָם וּבְלִבֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל בְּמֶן

בְּבִקֹר וְשָׁלוֹ בַּעֲרֹב וְעַמֵּד בְּפִרְץ עֵי זִכְרוֹן בִּרְיִית

אֲבוֹת וְלֹא קָם כִּי־אֵשׁ עוֹד כְּמוֹהֶן וְלֹא מִי אֶתְנָן

נִפְסָנוּ עַל יִשְׂרָאֵל לְוַתְּמַתָּן כֵּן וְכוּנָה יִן בַּעֲדֵינוּ

כֹּל דִּימִים אֲמַן יְיָ (יְיָ לְזִכְרוֹ סִי יִי הַלְלוּ

סוֹד תְּהִלָּתוֹ לְעַד) וְ = וְ = וְ = וְ = וְ = וְ = וְ = וְ = וְ = וְ =

III

אֲדוֹן מְחֹלֵל כָּל יוֹרֵב לִסְלוֹחַ
 נִקְרָא בְּכָל לֵבָב וְכָף שִׁטּוֹחַ
 חוֹשֶׁה לִיעֲזֹרֶת עִם בְּלִי זְנוּחַ
 פְּנִים אֲשֶׁר הֵם צוֹרֵחִים עֲרוּחַ
 כִּי בָא כְּנֹהֵר צֹר כִּישׁוֹר לִנְנוּחַ
 נַחֵל וְשׁוֹטֵף הוּא וְהֵם שִׁילּוֹחַ
 נִפְשָׁם תִּקְוָלַע לַהֲדוֹן לְרִצּוֹחַ
 הוֹרֵד גִּבּוֹרֵם אֶל עֵפֶר תִּיחֹחַ
 לֹא שִׁקְטוּ לֹא מִצֵּא מִזֹּחַ
 הִקְשֵׁב לְדָל שׁוֹמֵל וְדָךְ יִשּׁוּחַ
 תִּכּוֹן תִּפְלֹתֵי כִמּוֹ נִיחֹחַ

אֶךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל וְעֵין לִפְקוֹחַ
 עַל בּוֹעֲרִים בִּיעָם בְּאֵשׁ בְּקִדּוֹחַ
 לֵבָם כְּחִלִּיל יִהְיֶה לִצְנוּחַ
 כִּי אֶפְפוּ בִיעוֹת וְלֵב נִיחֹחַ
 עַל סִיעֲרוֹת עִם נִעְזוֹת שִׁחֹחַ
 חוֹךְ כָּל חִלִּי מִנִּי לִעֲבֹדוֹת מוֹחַ
 אֶךְ כִּי כְּנֹהֵר צֹר נִפְלֹחַ אֶלּוֹחַ

תִּזְכֹּר זִכְרוֹת הַיָּמִן אֲבִי זָנוּחַ
צִר נֶאֱמַן שׁוֹלַח בִּיעוֹז לִבְעוֹנָה
דָּהָב וְזָמֶלָה עִז וּפִקָּה קוֹחַ
הוֹצִיא אֲצִסִּירִים בְּמַלְטוֹ פִּסְיוֹחַ
שִׁדְרָךְ צֶבֶא מְרוֹם כְּקוֹץ לִכְסוֹחַ
וּכְאֱלָמִים לֹא יָכֹלוּ לִגְבוֹחַ
אִי הִלְקוּ שְׁלָל יִשְׁבִּי מִלְּקוֹחַ

הַזֹּרֶת אֶמֶת בָּתָן לָעַם לִשְׁמוֹחַ
לְקוֹדְרִים הֵיא נֵר וְאֹזֶר לְזִרְיוֹחַ
בָּה שְׁגָבוּ יֵשַׁע וְטוֹב לְצִלוֹחַ
עֶרְךָ בָּדַת אֵין לָהּ בְּשׁוֹשֵׁן חוֹחַ
הֵיא תַעֲמִיד לְעֵד בְּלִי לִגְסוֹחַ
הֵיא עֲזוֹתֶיהָ מִצְוֹת וְכֵה לְבָרְיוֹחַ
אֵשׁ דָּת לִיעֲנִי עֲבָרִים פִּקּוֹחַ

עַמִּד בְּפִתְּךָ פּוֹשְׁעִים לְקוֹחַ
זִכְרוֹן בְּרִית אֲבֹת וְכֵם בְּטוֹחַ
הַדְּבָה לְהִשִּׁיב אֶף וְחֶטֶא לְזוֹבֹחַ

נָבִיא כְּמֹשֶׁה אֵין וְאֵין לְעַמּוֹה
 הַבֵּית תְּמוּנַת אֵל כָּלִי הִיטוֹה
 בְּלִבֵּל לְדוֹר דִּיעָה בְּמֶן נִשְׁלֹחַ
 בְּלִיּוֹם וּבְעַרְבֵי שָׁלוֹם יִפְרוּחַ

לֹא קָם כְּמֹשֶׁה עוֹד אֶבּוֹשׁ לְשִׁירוֹחַ
 עַל עַם וְצֶאֱן שִׁדְעִית בִּיעַת סִירוֹחַ
 הִיָּה לְעוֹר מִשְׁנֵב וּבֵית מִבְטָחַ
 עֲדִיק יִסּוֹד עוֹלָם לְבַל יִזּוֹחַ
 עֲדִקוֹ הִכִּי הַיּוֹם יְהִי לְמַתוֹחַ
 עַל עַם אֲשֶׁר נִתָּן כְּעֶצֶן לְטִבּוֹחַ
 וּלְצוּרִים תִּזְרֶה כְּקִישׁ לְנִפּוֹחַ

צִוָּה יִשְׁוּעַת יַעֲקֹב בְּרוּחַ
 תִּפְרַח וַיִּזַּל עוֹד בְּלִי נִכּוֹחַ
 כִּי מִקֵּץ וָחַ תִּשְׁבֶּעַ כְּמִימֵי נוֹחַ
 יוֹסֵף לְהַאֲסֹף וּלֹא לְבִדּוֹחַ
 פִּתְחֵי נְדִיבוֹת יָגֵב בְּחֵישׁ לְפִרְמוֹחַ
 בְּרִיּוֹם בְּרִיָּה יִפְצְחוּ בְּצוֹחַ

ברוך חכם לבב ואמין כוח תם יגאל תהילת
למלך מלך מלך

תושלביע

M. Paster

BRITISH

MUSEUM

9 ff
8-4-29
S. G. S.